

Van Saulus naar Paulus: over bekering¹ Herberg-evangelisatiedienst; 11 maart 2007

Inleiding:

Allereerst wat algemene opmerkingen over Saulus:

- a. Hij kwam uit Tarsis², een universiteitsstad (en wat zijn daar de kenmerken van?); in Cilicië, in Klein-Azië of Zuid-Turkije; ontmoetingsplaats van oost en west; Grieks en oosters³.
- b. Tarsis was bekend om zijn Stoa⁴-wijsgeren en cultuur: de Griekse aardrijkskundige Strabo⁵ preeft Tarsis omdat Tarsis de onderwerpen: opvoeding/pedagogiek en wijsbegeerte zo belangrijk vond.
- c. Saulus bezat -evenals zijn vader- het Romeins burgerrecht⁶/staatsburgerschap: een groot voorrecht; door geboorte verkregen.
- d. Hij was goed op de hoogte van de Griekse cultuur en denkwereld.
- e. Hij beheerste de Griekse taal en had redenaarstalent; hij sprak meerdere talen (bijv. Hebreeuws).
- f. Hij citeerde dichters en wijsgeren⁷:
 - Aratus⁸ en Cleanthes⁹: Hand. 17:28
 - Epimenides¹⁰: Hand. 17:28; Titus 1:12.
 - Menander¹¹: 1 Cor.:15:33 (Pop, 1964¹²)
- g. Vanaf zijn 14^e jaar volgde hij les bij de rabbi's, zoals bij Gamaliël, de kleinzoon van Hillel¹³; daarom heet Saulus ook: zoon der Farizeeërs (Hand. 23:6).
- h. Was tentenmaker van beroep,
- i. Was Jood (Hand. 22:3).

Kortom: Saulus was hoog opgeleid en had een brede komaf.

¹ Hand. 9:1-19a; Hand. 22:3-21; Hand. 26:9-20.

² Zie in Potok *Omwervingen*: pag. 322-326. Van Unnik noemt Tarsis de beroemde hoofdstad van de landstreek Cilicië. Het was een centrum van Hellenistische beschaving en er woonde een tamelijk sterke Joodse kolonie; zie Hand. 6:9; 23:34 (p. 67, Van Unnik).

³ Zie in *Handboek bij de Bijbel* (P. en A. Alexander; Den Haag, Voorhoeve: 1973/1976): pag. 556-558.

⁴ Filosofische stroming uit het late hellenisme en het Romeinse Rijk, betekent: 'zuilengang'. Kenmerk: onverstoortbaarheid, nadruk op rationaliteit. Zie: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Stoa>

⁵ Leefde van 63/64 v. Chr – 24 n. Chr.; zie: http://en.wikipedia.org/wiki/Strabo_en_hometown.aol.com/spothecary/

⁶ Dat betekent dat iemand niet geestesgesteld mocht worden zonder proces en hij mocht niet terechtgesteld worden door kruisiging. Bovendien mocht een Romeins staatsburger een beroep doen op de keizer.

⁷ Wie meer wil weten over de onder f. genoemde personen kan terecht op internet > google > naam intypen. Wikipedia geeft inleidende informatie over deze dichters en filosofen.

⁸ Leefde van 310-240 v. Chr.; was Stoïsch dichter.

⁹ Leefde in dezelfde tijd als Aratus. Stoïsch dichter.

¹⁰ Epimenides is uit Kreta afkomstig, werd in 596 voor Christus naar Athene geroepen. Zijn naam wordt in verband gebracht met waarzeggerij, geestesbanners, uitoefenaars van geneeskraft en magiërs (Bierens de Haan, 1961: *Europese Geest*; pag. 28). De volkszonden op Kreta waren: luiheid, leugen en wellust (Bavinck, deel 8 *Bijbel met kanttekeningen* pag. 319).

¹¹ Werd geboren in 342 v. Chr., was blijspelschrijver te Athene, beschreef vooral mensen uit het gewone dagelijkse leven. Van hem is de spreuk bewaard gebleven: "niets menselijks acht ik mij vreemd", uit: *'Thais'* (een komedie). Bronnen: Bavinck (deel 8, p. 179); Banning/Bierens de Haan, 1961, p. 47-48; McDowell, 1977, p. 57.

¹² Zie in Pop (1964): pag. 266-279.

¹³ Zie in Potok – *Omwervingen*: pag. 232, 233.

Indeling van de meditatie: Van Saulus naar Paulus: over bekering:

1. Het plotselinge licht uit de hemel en de val op de grond
2. “Saul, Saul, waarom vervolgt gij mij?”
3. “Wie zijt gij, Here?”
4. “Ik ben Jezus, dien gij vervolgt”
5. de ooggetuigen (ofwel de stemgetuigen), de tocht naar Damascus¹⁴, Ananias (zijn moeite/protest, zijn handoplegging);
6. de nieuwe opdracht:
 - a. een uitverkoren werktuig: een nieuwe volmacht
 - b. mijn naam brengen > heidenen, koningen en de kinderen Israëls
 - c. lijden ter wille van mijn naam¹⁵.

1. Het plotselinge licht uit de hemel en de val op aarde¹⁶:

Saulus is op weg naar Damascus^{17, 18}, Hij heeft papieren¹⁹ op zak om de synagoge te Damascus te onderzoeken op gelovigen van de nieuwe sekte, de volgelingen van de zogenaamde Messias, die opgestane Heer, die “Koning der Joden”²⁰. Die onzin moet maar eens afgelopen zijn. In Jeruzalem had hij zijn sporen inmiddels al verdiend. Nou ja verdiend!? Zeg maar gerust dat het bloedsporen waren: “*En ik heb deze weg ten dode toe vervolgd door mannen en vrouwen in boeien te slaan en gevangen te zetten, gelijk ook de hogepriester van mij getuigen kan en de gehele Raad der oudsten, van wie ik ook met brieven aan de broeders naar Damascus gereisd ben, om ook hen, die daar waren, geboeid naar Jeruzalem te brengen, opdat zij gestraft zouden worden*” (Hand. 22: 4,5).

Stefanus²¹ had er al mee te maken gekregen (Hand. 7: 59-60). Saulus stond op de kleren te passen van hen die Stefanus stenigden. Daarna was er een grote vervolging uitgebroken tegen de jonge gemeente in Jeruzalem, waar eerst Petrus en daarna Jacobus²² de leiding hadden. Over Saulus staat geschreven: “*En Saulus verwoestte de gemeente²³ en hij ging het ene huis na het andere binnen en sleurde mannen en vrouwen mede, en hij leverde hen over in de gevangenis*” (Hand. 8:3). Jeruzalem ligt achter hem en hij is nu onderweg naar Damascus. Onderweg met

¹⁴ Gebouwd in een vruchtbare vlakte (met graan, groenten en vruchten). Via Damascus liep er een belangrijke karavaanroute, dat was een belangrijke handelsroute en kende dus welvaart. Damascus geldt als een de oudste steden van de wereld. De knecht van Abraham: Eliëzer kwam uit Damascus (Genesis 15:2). Bron: *Encyclopedie Tirion*. Zie ook bij: Van Unnik: pag. 31. Damascus had ten tijde van Saulus een grote, invloedrijke Joodse gemeenschap.

¹⁵ Je kunt denken aan de doorn in Paulus' vlees (zie Herbergevangeliëdienst 'De Paulus' door Jan Noordzij op 18 febr. 2007; nr. 124) en aan de vele ontberingen die Paulus in zijn leven gekend heeft; zie: 2 Cor. 11:7-29: *De belangeloosheid van Paulus*.

¹⁶ Geschilderde kunstwerken die dit tafereel weergeven:

- Pieter Breugel de Oudere: *De bekering van Saulus*; olieverf op doek, 1567
- Caravaggio: *De bekering van Saulus*; 2 verschillende schilderijen; ong. 1601;

Zie op: <http://www.statenvertaling.net/kunst/verzen/16254.html>

¹⁷ Zie: Gen. 15:2; 2 Sam. 8:5vv; 1 Kon. 20:34; 2 Kon. 8:7-15, 16:10vv; 2 Cor. 11:32; Gal. 1:17; in: Van Unnik, p. 31.

¹⁸ Kaartje van Saulus' reis: *Saulus bekering*: zie op: www.bijbelseplaatsen.nl/kaartjes/Saulus%20bekering.htm

¹⁹ Aanbevelingsbrieven en legitimatie. Het Sanhedrin had een groot geestelijk gezag.

²⁰ Matt. 27:11, 27, 37.

²¹ Zijn indrukwekkend verhaal staat in Hand. 6:5 t/m 7:60.

²² Zie de preken over Jacobus: “*Jacobus: de broer des Heren*”(1) en “*Jacobus en zijn brief: over volharding, bidden en het spreken*” (2), door Bob de Raadt; Herbergevangeliëdiensten; nrs. 116 en 121, op 17 dec. 2006 en 28 jan. 2007. Verkrijgbaar op CD.

²³ Zie in: Hand. 9:1, Hand. 22:4 en Galaten 1:13.

opsporingsbrieven, arrestatiebevelen, huiszoekingsopdrachten: gelovigen in Damascus: zorg maar dat je wegkomt, duik maar vast onder, want de slachter van Jeruzalem komt er aan. “Maak dat je wegkomt!”. Wat zal er een dreiging vanuit gegaan zijn. Saulus als een fanaticus, enorm gedreven om de schande van de nieuwe sekte aan te vallen.

En dan opeens gebeurt er iets. Plotseling is er een omstralend licht uit de hemel: fel, verblindend, ingrijpend. Een gebeurtenis die doet denken aan de engelen die midden in de nacht de geboorte van Jezus aankondigen aan de herders: “*U is heden de Heiland geboren, namelijk de Christus, de Here, in de stad van David*” (Lucas 2:8-20). Het zijn unieke signalen uit het rijk van de Here God.

Kortgeleden kwam ik in de krant ²⁴ een verhaal van een persoon tegen die op 17-jarige leeftijd een omvangrijk licht heeft gezien. Hij ging op zoek naar de betekenis van dat licht en kwam bij de Here God en bij Jezus Christus uit. Deze Wolfhart Pannenberg²⁵ ging eerst zoeken bij filosofen en religieuze denkers. Iemand wees hem op het christelijk geloof en voor hem werd de opstanding van Christus de sleutel om Christus’ identiteit te verstaan. Als theoloog heeft hij veel boeken geschreven om het geloof in Jezus Christus te verdedigen, met name dus met de opgestane Heer (Zijn opstanding) als historisch uitgangspunt^{26 27 28}. De opstanding uit de dood van Jezus maakt het grote verschil met andere religies.

Ik vind het leuk als ik bij de voorbereiding van een preek een dergelijke persoonlijke geschiedenis op het spoor kom. Ook bij Pannenberg kreeg de ontmoeting met het licht een zeer directe vertaling in het geloof in Jezus Christus als de opgestane Heiland. Ik hoop er aan toe te komen om meer van hem te lezen.

Terug naar Saulus. Hij heeft net een geweldig licht gezien en is op de grond gevallen. Daar lig je dan. Wat gaat er dan door je heen? Even stilgezet op je snelweg! Dat past niet in je plannen. Je wilt verder. Hebben wij zoiets als onze weg naar Damascus? Dat wij wel even onze eigen plannen zullen uitvoeren en dat eigenlijk God of Jezus ons zou moeten verschijnen? En ons stilzetten op onze levensweg? Of realiseren wij ons dagelijks dat wij leven vanuit Gods genade, dat Hij ons reeds het Licht heeft laten zien. Ik denk dan aan de woorden van Jezus: “Ik ben het Licht der wereld!” Jezus spreekt daarbij ook over “het licht des levens” (Joh. 8:12²⁹)³⁰. Hebben wij Jezus als het Licht der wereld ontmoet?

En dan klinkt er een stem; ook dat nog.

²⁴ Dr. G. van den Brink (2007) – De dominee als een soort imam; in: *Nederlands Dagblad*, 12-02-2007.

²⁵ Werd op 2 oktober 1928 geboren in het Poolse Stettin, is thans een Duitse theoloog. Boeken: ‘*Jesus: God and man*’ (1968), ‘*Theology and the Kingdom of God*’ (1969), ‘*What is man?*’ (1970), ‘*The apostles’ creed in Light of today’s questions*’ (1972), ‘*Faith and reality*’ (1977). Was student bij Karl Barth. Zie voor een uitgebreide literatuurlijst/publicatie-overzicht van Pannenberg: http://de.wikipedia.org/wiki/Wolfhart_Pannenberg

²⁶ http://en.wikipedia.org/wiki/Wolfhart_Pannenberg,

²⁷ Wolfhart Pannenberg: *God en de opstanding – een antwoord aan Sjoerd L. Bonting op diens artikel ‘Opstand en hiernamaals’ – reactie op Tipler en Pannenberg met een andere visie.*

Geplaatst op: http://home.worldonline.nl/~sttdc/jrg10_nr2_p1014.htm

²⁸ Pannenberg wordt ook genoemd in het boek van Geurt Henk van Kooten (2002): zie pag. 242 en 266.

²⁹ Joh. 8:12 : “Opnieuw richtte Jezus het woord tot hen en sprak: Ik ben het licht van de wereld. Wie Mij volgt, dwaalt niet rond in de duisternis, maar zal het licht van het leven bezitten” (Willibrord vertaling, 1980).

³⁰ Zie voor het woord ‘licht’ in: *Concordantie* (1971; Bosch & Keuning; Baarn) van Dee en Schoneveld: pag. 173-174.

2. “Saul, Saul, waarom vervolgt gij mij?”

Saul wordt bij zijn naam geroepen (betekenis > gebedene³¹). Twee keer zelfs. Het lijkt wel op die keer dat de jonge Samuël geroepen³² werd door de Here. Ook zo persoonlijk!

“Saul, Saul”, dan weet je dus dat het over jouzelf gaat. Heel indringend. Wat wil die persoon van hem? Kan hij aan deze persoon ontkomen?

“Waarom vervolgt gij mij?” Saulus wordt overvallen door die klemmende vraag. “Ik? Vervolgen? U? Nee toch. Dat bedoel ik niet! Ik werk hard om u te helpen. U moet mij wel goed begrijpen, hoor!” Maar het doel van Saulus’ reis is bij de Here bekend. Saulus kan dat onmogelijk met de mantel der liefde bedekken. De stem uit de hemel laat duidelijk blijken, hoe Hij tegen de actie van Saulus aankijkt. “Jij vervolgt mij!” Heden ten dage zou dit een waarschuwing moeten zijn aan alle onderdrukkers en vervolgers van de christelijke gemeente; waar ook ter wereld. Wie als medegelovige wil bidden voor hen die om hun geloof vervolgd en onderdrukt worden, kan terecht bij Open Doors³³ een organisatie die opkomt voor vervolgte christenen.

Saulus heeft een licht gezien, is van zijn paard gevallen, ligt op de grond (aangeslagen) en hoort deze stem. Een stem die door hem heen prikt, nee: door zijn ziel heensnijdt. Saulus weet alleen de volgende vraag te stellen:

3. “Wie zijt gij, Here?”

Wat zal Saulus zich ontredderd gevoeld hebben. Hij ligt daar voor oud vuil; afhankelijk, verblindt door het licht, met beurse plekken op z’n knieën (zeker als hij ongelukkig terecht gekomen is).

En dan stamelt hij deze vraag “Wie zijt gij, Here?” Herkennen wij deze vraag in ons leven?

Misschien hebben wij ook wel eens op een spoor gezeten, waarvan de Here eigenlijk moest zeggen: Jij vervolgt mij! Jij verloochent mij! (Petrus) Jij beschadigt mij! Jij ontkent wie Ik ben!

“Wie zijt gij Here?” Mag de Here zich dan aan ons voorstellen? Mag Hij zich dan aan ons komen bekendmaken? Mag Hij dan laten zien wie Hij is? Mag Hij zich aan ons openbaren?

“Wie zijt gij, Here?” Here, maak Uzelf maar bekend aan ons. Dat is ons diepste verlangen.

4. “Ik ben Jezus, die gij vervolgt!”

“Ik ben Jezus!” zegt de stem dan. Daar kan Saulus niet meer omheen. Degene op wie Hij zo razend was, spreekt met hem. “Jezus!” Dat had Saulus niet verwacht. Dat deze Jezus zo dichtbij zou komen. Zo concreet zou worden. Hem zo op de knieën zou kunnen krijgen!

Misschien voelde Saulus wel enige schaamte in zichzelf opkomen. Hoe was dit nu toch mogelijk?

Saulus zat dus erg fout. De Jezus die hij vervolgd had was veel machtiger, was niet in te perken.

Was het dus toch waar wat die Stefanus geroepen had? “Ik zie de hemel open en de Mensenzoon staande aan Gods rechterhand”. Saulus ziet het stralende gezicht van Stefanus voor zich, ondanks de martelingen en de naderende dood.

Jezus stelt zich krachtig aan Saulus voor: ‘Ik ben Jezus!’ Een zeer duidelijke ontmoeting.

En daarbij klinkt de toevoeging: “die gij vervolgt”. Saulus ziet voor zich hoe hij in ziedende woede de prille gelovigen in Jezus Christus had vervolgd. Als een film spoelen de beelden door zijn geest. Wat had hij gedaan? Het was onherroepelijk. Hij was blind van woede geweest op die nieuwe gelovigen, omdat zij zich niet aan de wet wilden houden. Omdat zij in die nieuwe

³¹ Saulus is een Hebreeuwse naam, met een Griekse uitgang. De naam ‘Paulus’ wordt pas voor het eerst in Handelingen 13:9 gebruikt. De betekenis van deze –Latijnse– naam is: ‘de kleine’.

³² 1 Samuël 3:1-4:1a

³³ www.opendoors.nl

Messias geloofden. En nu ontmoette hij zelf die Jezus. Hij merkte dat hij op dat moment echt blind geworden was. Hij kon zijn ogen wel open doen, maar hij zag niets. Hij hoorde vervolgens andere woorden die Jezus sprak: “Maar sta op en ga de stad in; daar zal iemand u zeggen wat ge doen moet” (Hand. 9:6).

5. De ooggetuigen, de tocht naar Damascus, Ananias.

Als Saulus deze woorden gehoord heeft, staat Saulus op. Zijn reisgenoten (onbekend wie; onbekend hoeveel personen) staan sprakeloos, want zij hebben wel een stem gehoord, maar niemand gezien. “Wat gebeurt hier allemaal?”, zouden zij hebben kunnen denken. De metgezellen nemen Saulus bij de hand, zoals je dat bij een blind persoon doet en zij brengen hem naar Damascus. Saulus zal een heel andere binnenkomst in deze stad verwacht hebben. Van het triomfantelijke of dreigende is niets meer overgebleven. Gedurende drie dagen at en dronk Saulus niets. Hij was ook gedurende die drie dagen blind.

Op een andere plaats in Damascus vindt de volgende gebeurtenis plaats. Iemand zit te beven in zijn huis in de wetenschap dat die beul, die Saulus uit Jeruzalem naar Damascus onderweg is en dat belooft niet veel goeds. De gruwelverhalen van de moordpartijen zijn Saulus reeds vooruitgegaan. Ananias krijgt een gezicht, een visioen van de Here. Ook een rechtstreekse ontmoeting met God. Ananias wordt bij zijn naam geroepen. Hij zegt: “Hier ben ik, Here”. Dan krijgt hij de opdracht om naar een bepaalde straat in Damascus te gaan: De Rechte straat, waarschijnlijk de hoofdstraat die van Oost naar West loopt en de stad doorsnijdt. In het huis van ene Judas zal hij Saulus vinden, die in gebed is. Die bovendien zelf in een visioen gezien heeft dat Ananias bij hem in de kamer zou komen. Saulus kreeg dus opnieuw een ontmoeting met de Here (eerst een stem, daarna in een visioen). Tevens geeft de Here als aanwijzing aan Ananias mee dat het gaat om Saulus uit Tarsis. Dat kan niet missen. Je kunt je wel voorstellen dat Ananias van deze naam hevig schrikt. Het klinkt alsof je jezelf voor de leeuwen moet werpen. Alsof je direct in de handen van de beul loopt. Geen prettig vooruitzicht.

Ananias antwoordt: “Here, ik heb van velen over deze man gehoord, hoeveel kwaad hij uw heiligen te Jeruzalem aangedaan heeft; en hier heeft hij volmacht van de overpriesters om allen, die uw naam aanroepen, gevangen te nemen”.

De Here stelt hem dan gerust: “Ga, want deze is Mij een uitverkoren werktuig om mijn naam te brengen voor de heidenen en koningen en (de) kinderen Israëls; want Ik zal hem tonen, hoeveel hij lijden moet terwille van mijn naam”.

Ananias gaat dan heen, komt in het huis in de Rechte Straat en zegt daar de volgende prachtige woorden. Luister of lees maar mee: “*Saul, broeder, de Here heeft mij gezonden, Jezus die u verschenen is op de weg, waarlangs gij gekomen zijt, opdat gij weer zoudt zien en met de Heilige Geest vervuld worden*”³⁴. Zijn dat geen prachtige woorden. Wat een belofte, wat een rijkdom, wat een diepgang en zicht op het handelen van God. Ananias legt Saulus de handen op en Saulus kan dan weer zien. Daarna wordt Saulus gedoopt en neemt hij weer voedsel tot zich, waardoor hij op krachten komt. Wat een prachtige rol speelt Ananias hier, als werktuig voor de Here. Ook dat is volgen en volgeling zijn.

6. De nieuwe opdracht van Saulus:

- a. *een uitverkoren werktuig: een nieuwe volmacht*
- b. *mijn naam brengen*
- c. *lijden ter wille van mijn naam*

³⁴ Hand. 9: 17.

a. Een uitverkoren werktuig: een nieuwe volmacht. De Here maakt duidelijk welke plannen Hij met Saulus heeft: een uitverkoren werktuig. Saulus wordt een instrument in de handen van God. Door hem heen wil God het evangelie (de blijde boodschap: verzoening met God door het sterven en de opstanding van Zijn Zoon Jezus Christus) verspreiden en aan mensen bekend maken. Niet langer vervolgen, maar verkondigen. Dat wordt de nieuwe opdracht van Saulus. Hij heeft daartoe niet de volmacht van de hogepriester nodig. Nee, hij krijgt een volkomen volmacht van de Here zelf: de hoogste volmacht die maar te bedenken is. Een Goddelijke volmacht en opdracht.

b. mijn naam brengen: aan heidenen, koningen en kinderen Israëls

Saulus blijft eerst een tijdje in Damascus en preekt daar in de synagoge. Later gaat hij naar Jeruzalem, doet daar zijn levensverhaal en roept de (hoge)priesters als getuigen van zijn eerdere moordpartijen onder de christenen.

Door de verdrukking, mede op gang gebracht door de steniging van Stefanus zijn gelovigen uit Jeruzalem weggetrokken en naar omliggende landen en streken gegaan: Cyprus, Fenicië, Antiochië. Saulus gaat later samen met Barnabas bij gelovigen op bezoek in Antiochië. Daar worden de gelovigen voor het eerst Christenen genoemd. Hij verschijnt voor koningen (Agrippa), regeringsleiders (stadhouders als Felix en Festus) en uiteindelijk doet hij een beroep op de keizer en gaat hij naar Rome.

c. lijden ter wille van mijn naam:

Lijden is het christelijk geloof niet vreemd. Geloven is niet altijd een lux, warm bad in een vijfsterrenhotel. Denk maar aan de steniging van Stefanus, de kruisdood van Jezus zelf (ook al was dat niet zijn einde), de marteldood van veel apostelen. Denk maar aan de huidige lijdende kerk. Saulus somt in 2 Corinthe 11:7-29 een indrukwekkende lijst op van allerlei leed dat hij ondergaan heeft omwille van het verkondigen van het Evangelie en het dienen van Jezus Christus zijn Heer:

- gevangenschap, doodsgevaren, veertig-min-1-slagen, gezeseld met de roede
- gestenigd, 3x schipbreuk geleden,
- nachten zonder slaap, met honger en dorst
- koude en naaktheid enz.

Zonder de ontmoeting met Jezus op de weg naar Damascus zou Saulus een dergelijk lijden niet op hebben kunnen brengen.

Josh McDowell (1977) is in zijn boekje duidelijk dat die ontmoeting essentieel is geweest bij de verandering in Saulus' leven:

- zijn karakter veranderde in een geduldig, verdraagzaam, vriendelijk en zichzelf opofferend persoon;
- werd broeder van mede-christenen
- hij ging verkondigen dat Jezus de Zoon van God is, de Messias, die hemzelf verschenen. Dat was het doorslaggevende argument om het Evangelie te gaan verspreiden. Dat was de reden voor zijn inspanningen.

Wat spreekt mij aan in dit Bijbelverhaal over Saulus?

Dat is voor mij zijn ingrijpende ontmoeting met Jezus zelf. Jezus openbaart zichzelf aan hem, neemt het initiatief, terwijl Saulus heel andere plannen heeft. Jezus openbaart zich via het felle licht, via een stem en via een gezicht/visioen: heel actief dus en op een wonderlijke, goddelijke manier.

Je ziet het verhaal al lezende gebeuren.

Zonder de gebeurtenis onderweg naar Damascus zou Saulus nooit zo veranderd zijn.

Toepassing:

Ik denk nog een keer aan het verhaal van Wolfhart Pannenberg³⁵. Ook hij zag een fel licht, ging op zoek en kwam bij Jezus uit. Hij werd –overtuigd van het belang van de opstanding van Jezus uit de doden - een belangrijke theoloog in onze huidige tijd, die de ogen richt op Jezus Christus, de Zoon van God, de Opgestane Heer.

Ik denk aan Josh McDowell: al zoekende raakte hij overtuigd van de majesteit van Christus en ging hem verdedigen.

Saulus (later Paulus) zag een geweldig licht en hoorde de stem van Jezus. Van vervolger werd hij navolger en verkondiger.

Pas later, in Handelingen 13:9 verandert zijn naam van Saulus in Paulus (de Kleine) en leeft hij voor zijn nieuwe opdracht en inspiratie.

Laat dat een uitnodiging voor ons zijn. In Jezus kennen wij het Licht der wereld, alle navolging waard³⁶.

Amen.

Referenties/documentatie:

1. Banning, Dr. W. & Bierens de Haan, Dr. J.D. (red.) (1961, 4^e druk) – *Europese Geest* – Zeist/Arnhem: De Haan/Van Loghum Slaterus.
2. Bavinck, Dr. J.H. e.a. (z.j.) – *Bijbel met kanttekeningen*, deel 8; Over ‘De handelingen der apostelen’, door Dr. W.C. Unnik – Baarn: Bosch & Keuning.
3. Berg, R. (2007) – In memoriam: ‘Naar jezelf kijken, ho maar’; Pieter Nouwen³⁷, 19-05-1949 – 2-2-2007; in: *Nederlands Dagblad*, 06-02-2007.
4. Bruijne, H. (2007) – Elke dag zo dankbaar, elke dag zo slap; Keith Bakker – televisiemaker en leider van een afkickcentrum; in: *Nederlands Dagblad*, 03-02-2007.
5. Dijkhuizen, E. van (2007) – *Rector Van der Duyn Schouten: We máken geen vuile handen, we hébben ze; Micha als leidraad in Tilburg*; in: *Reformatorisch Dagblad*, 03-03-2007; Accent, bijlage; pag. 21. Serie: Christenen in de vuurlinie.

³⁵ - Prof. dr. W. Pannenberg – *Moderne kosmologie – God en de verrijzenis van de doden*; lezing in juni 1997 te Innsbruck; zie op: http://home-1.worldonline.nl/~sttdc/jrg10_nr1_p1419.htm n.a.v. het boek van Frank Tipler: *The Physics of Immortality*.

- zie op: www.questia.com/library/religion/wolfhart-pannenberg.jsp : publicatie-overzicht
- *Creation to consummation: The theology of Wolfhart Pannenberg*; Anglican Theological Review, winter 2001; by McCulloh e.a.; zie op: www.findarticles.com/p/articles/mi_qa3818/is_200101/ai_n8934062
- *God's Presence in History* – W. Pannenberg; www.religion-online.org/showarticle.asp?title=1710
- *Wolfhart Pannenberg's Quest for Ultimate Truth*, by Stanley Grenz; www.religion-online.org/showarticle.asp?title=59
- *Wolfhart Pannenberg (1928-)*; by Peter Heltzel, 1999: *Formation of a Philosophical Theologian*; zie op: http://people.bu.edu/wildman/WeirdWildWeb/courses/mwt/dictionary/mwt_themes

³⁶ Zie in: drs. B. Hobrink (2005) – *Moderne wetenschap in de Bijbel. De Bijbel is de wetenschap 3500 jaar vooruit*. Hoornaar: Uitg. Gideon; pag. 313-317: zijn getuigenis.

³⁷ Schreef een aantal romans, waaronder de verhalenbundel *De God in de machine* (1991), *De Lichtwachter* en *Het negende uur* (zie: boekverslag: www.scholieren.com/boekverslagen/15023). Aanvankelijk was hij atheïst en fel anti-christelijk. Had een aantal persoonlijke ervaringen waardoor het christelijk geloof inhoud kreeg. Zei in een interview: “Het proces van omkeer (bekering) is zo complex dat het nauwelijks in een paar zinnen kan worden beschreven”. Ontpopte zich als verdediger van het geloof. Zie op www.kijkidee.nl/cvnuouwen.htm

6. Gathercole, S. (2002/2003) – *Het ‘nieuwe perspectief’ op de bekering van Paulus en de rechtvaardiging*; op: <http://www.whitefield.nl/artikelen/nieuwpaulus.html>
7. Gerritsen, G. (2007) – Er is nog tijd. Anja de Sonnaville³⁸ presenteert gedichten over haar ziekte ALS³⁹; in: *Nederlands Dagblad* 17-02-2007; pag. 5, ZoZ.
8. Kooten, G.H. van (2002) – *Paulus en de kosmos. Het vroege christendom te midden van andere Grieks-Romeinse filosofieën* – Zoetermeer: Boekencentrum⁴⁰.
9. McDowell, Josh (1977) – *Meer dan een timmerman* – Noordwijkerhout: Internationale Bijbelbond; ISBN 90-324-9511-9; Telos-boek⁴¹.
10. *Moderne Nederlandse Encyclopedie* – Amsterdam: Tirion (1978)
11. *Paulus, een bewijs voor de waarheid*; op: www.zoektocht.net/start/opstanding7
12. *Paulus: van Tarsus de wijde wereld in*; 7-delige reeks in het Braambos; zie: www.braambos.be/reeksen/paulus.html; waaronder de DVD: *Van Tarsus naar Damascus*.
13. *Paulus von Tarsus* – Wikipedia; www.de.wikipedia.org/wiki/Paulus_von_Tarsus
14. *Paulus* – Wikipedia; [www.nl.wikipedia.org/wiki/Paulus_\(apostel\)](http://www.nl.wikipedia.org/wiki/Paulus_(apostel))
15. Pop, F.J. (1964/1991; 9^e druk) – *Bijbelse woorden en hun geheim* – Zoetermeer: Boekencentrum⁴².
16. Potok, Ch. (1978/1992) – *Omwervingen. De geschiedenis van het joodse volk* – 's-Gravenhage: BZZTôH.⁴³
17. Vegt, M. van der (2007) – Directeur Jeugdhulp Friesland Gabriël Anthonio⁴⁴: *‘Ik heb mijn Kapernaïm wel gevonden’*; in: *Visie* – Evangelische Omroep, nr. 9; 3-9 maart, pag.1, 4, 5, 7.
18. www.bijbelstudie.org/herschepping/03nl/bek_watis.htm : Herschepping

³⁸ “Christenen willen liever niet lijden, ook niet ‘om zijns naams wil’. “Telkens moet ik verwerken dat ik niet meer kan, dat mijn lichaam langzaam afscheid neemt van mij en mijn omgeving”. Titel boek/gedichtenbundel: *Leven in het late licht*, 52 gedichten; Uitg. Filippus, Heerenveen; ISBN 978-90-7689-017-3.

³⁹ ALS: Amyotrofische Laterale Sclerose, een agressieve spierziekte. Zie: www.vsn.nl , www.stichting-ALS.nl , www.als-centrum.nl

⁴⁰ Pag. 39, 40

⁴¹ In hoofdstuk 7 *Heb je dat gehoord van Saulus?* gaat McDowell in op de bekering van Saulus. Hij werd van ‘Farizeër der Farizeërs’ (pag. 61) een gedreven aanhanger van Christus. Reden: diens onverwachte, plotselinge ontmoeting met Jezus Christus. Boeiend boekje. Later verschenen onder de titel *‘Jezus: Feit of fictie?’*; bevat foto’s uit de video *‘Jesus’*. McDowell schreef een belangwekkend boek: *‘Evidence that demands a verdict’* (Uitg. Scripture Press, Amersham-on-the-Hill; 1990; 2 delen), met bewijzen voor de historiciteit omtrent Jezus en diens opstanding. Josh McDowell was aanvankelijk erg sceptisch ten opzichte van de godheid van Jezus Christus. Raakte later overtuigd van diens opstanding.

Hij noemt 4 opvallende veranderingen in het leven van Saulus nadat hij Jezus Christus onderweg ontmoet had:

- het karakter van Paulus onderging een drastische verandering: van onverdraagzaam, een verbeten vervolger, trots en driftig werd hij geduldig, zichzelf opofferend, verdraagzaam en vriendelijk.
- Paulus’ verhouding tot de volgelingen van Jezus was totaal veranderd: hij kreeg de rechterhand der broederschap.
- De boodschap van Paulus was onherkenbaar veranderd: hij verkondigde dat Jezus de Zoon van God is, de Messias.
- Paulus’ opdracht werd totaal anders: i.p.v. christenen gevangen nemen werd hij verkondiger van het Evangelie, dat Jezus Christus, de Zoon van God is én opgestaan is en dat Hij aan hem (Saulus/Paulus) verschenen is op weg naar Damascus.

McDowell geeft in zijn boekje een aantal interessante referenties. Een belangrijk apologetisch boek.

⁴² Zie onder de woorden ‘Griek-Helleen’ een uitleg over deze cultuur: p. 266-279. Schrijft uitvoerig over het woord ‘bekering’: p. 60-93.

⁴³ Schrijft in zijn boek een aantal keren over Damascus; zie overzicht op pag. 472. Schrijft ook over Tarsis: pag. 109, 323.

⁴⁴ Directeur vertelt in een interview over zijn geloof en over zijn creatieve werkvisie.

19. www.pgmz.nl/idbid/bekering : Wat betekent “Bekeerd zijn”?
20. www.internetbijbelcursus.nl/starters_les01.html : o.a. over bekering.
21. www.bekering.nl/lukas1.html : *Hoe kom ik ooit tot God bekeerd?*

Liturgie 11-03-2007

1. Opening > kaarsjes aansteken etc.
16.59 uur: Zingen: Lied 125 uit Opwekking
2. Mededelingen
3. Inleidende woorden op het thema van de dienst
4. Stil gebed en openingsgebed
5. Zingen: Lied 172:1, 3, 4 (Liedboek)
6. Lezingen: Hand. 9:1-19A en Hand. 22: 1 t/m 26
7. Zingen: Lied 192: 1, 2, 5, 6 (Liedboek)
8. Meditatie: Van Saulus > Paulus
9. Zingen: Lied 182: 1, 2, 6 (Liedboek)
10. Diverse gebeden: vrij gebed – stil gebed – Onze Vader.
11. Geloofsbelijdenis
12. Zingen: Opwekking 213
13. Afsluiting en zegen
14. Zingen: Lied 456: 1, 2, 3 (Liedboek)
15. Uitleidend orgelspel.